

SINTEZA

obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor)

la proiectul Hotărârii de Parlament privind modificarea Hotărârii Parlamentului nr. 56 din 30 martie 2017 pentru aprobarea Strategiei Naționale de Integritate și Anticorupție pentru anii 2017–2020, parvenite de la entitățile publice

Nr.	Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
1.	Oficiul Avocatului Poporului	Pe tot parcursul textului Strategiei, în special la pilonul VI, la rubrica autoritatea responsabilă, de înlocuit sintagma "Avocatul Poporului" cu sintagma "Oficiul Avocatului Poporului". Conform Legii nr. 164/2015 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Oficiului Avocatului Poporului, Oficiul este subordonat Avocatului Poporului și acordă asistență organizatorică, juridică, informațională și tehnică Avocatului Poporului în vederea exercitării de către acesta a atribuțiilor sale. Respectiv, la lista de abrevieri utilizate în planurile de acțiuni, se propune introducerea sintagmei "OAP -Oficiul Avocatului Poporului".	Se acceptă. Textul este modificat conform propunerii.
		La Prioritatea VI.I. Prevenirea corupției pentru asigurarea respectării drepturilor omului, acțiunea 2 se propune ajustarea formulății utilizate la prevederile Legii nr. 164/2015, și	Se acceptă. Textul este modificat conform propunerii.

		<p>expunerea acesteia în următoarea redacție: ”Transmiterea către entitățile publice a obiecțiilor și propunerilor de ordin general referitoare la asigurarea drepturilor și libertăților omului, la îmbunătățirea activității acestora”</p>	
		<p>La Prioritatea VI 2. Protejarea drepturilor fundamentale ale avertizorilor de integritate, acțiunea 5, rubrica ”Indicatori de progres” se propune expunerea în următoarea redacție: ”Curriculum de instruire elaborat, Cel puțin 2 instruiiri/ateliere de lucru desfășurate”</p>	<p>Se acceptă. Textul este modificat conform propunerii.</p>
		<p>La acțiunea 7, se propune modificarea indicatorilor de progres, după cum urmează: ”Număr de acte de reacționare ale Avocatului Poporului pentru protejarea avertizorilor de integritate (avize cu recomandări, cereri de chemare în judecată, demersuri de pornire a urmăririi penale sau de inițiere a procedurii disciplinare). Număr de avertizori de integritate asistați anual. La sursa de verificare din aceeași acțiune se propune excluderea sintagmei ”hotărâri ale instanțelor de judecată”, deoarece acestea se conțin la sursa confirmări din partea instituției responsabile</p>	<p>Se acceptă. Textul este modificat conform propunerii.</p>

2.	Comisia Națională a Pieței Financiare	<p>La pilonul VII <i>"Sectorul privat. Prioritatea VII.3. Etica afacerilor"</i>, considerăm imperios necesară excluderea CNPF din lista instituțiilor responsabile de implementarea act.7, luând în considerare că elaborarea codului-model de etică în afaceri și de guvernare corporativă, implicit pentru societățile cu răspundere limitată, reprezintă o acțiune improprie ariei de competență a CNPF.</p> <p>Acest fapt derivă din prevederile Legii-cadru nr.192/1998, care în niciun caz nu conferă prerogative aferente eticii în afaceri și guvernării corporative pentru societățile comerciale. Mai mult, CNPF fiind autoritatea care nu beneficiază de suport bugetar (finanțe publice), este în imposibilitate de a atrage/colecta alocațiile de rigoare (conform Planului de acțiuni <i>"Pilonul VII. Sectorul privat. Prioritatea VII.3. Etica afacerilor, Sursa de finanțare – mijloace bugetare"</i>), pentru desfășurarea acțiunilor preconizate în Strategie.</p> <p>Mai curând, cu titlu de opinie, prerogativele în cauză constituie parte indispensabilă a instituțiilor guvernamentale (ME, de exemplu). CNPF – autoritate responsabilă de reglementarea sectorului non-bancar, și-a</p>	Se acceptă. Textul este modificat conform propunerii.
----	--	--	--

		exercitat competențele doar în privința protecției drepturilor participanților pieței propriu-zise, inclusiv acționarilor, aprobând în acest sens Codul de governanță corporativă.	
3.	Ministerul Afacerilor Interne	La Pilonul II. Guvernul, sectorul public și administrația publică locală, Prioritatea II. 1. Promovarea integrității în cadrul autorităților publice: La acțiunea nr. 3 și nr. 4, la rubrica „indicator de progres”, sintagmele „desemnarea persoanei responsabile de actualizarea permanentă a Registrului electronic al subiecților declarării averii și a intereselor personale”, „Persoana responsabilă de ținerea Registrului” și „Registrele de evidență a conflictelor de interese” se propune să fie substituite cu sintagmele „persoane responsabile de actualizarea permanentă a Registrului electronic al subiecților declarării averii și a intereselor personale desemnate prin act normativ al conducătorului entității”, „persoane responsabile de ținerea Registrului desemnate prin act normativ al conducătorului entității”, „Registre de evidență a conflictelor de interese aprobate”. Or, indicatorii de progres trebuie să fie specifici, clari și măsurabili, astfel încât să fie	Se acceptă. Textul este modificat conform propunerii.

		posibilă stabilirea gradului de implementare a acțiunii propuse. Obiecția este valabilă și în raport cu indicatorii de progres similari stabiliți la acțiunile nr. 5, nr. 6 și nr. 7.	
		La acțiunea nr. 9, la rubrica „indicatori de progres”, sintagma „lista părților interesate” se propune de substituit cu textul „lista părților interesate elaborată și publicată pe pagina web a entității publice”, corespunzător cerințelor stabilite la pct. 4) al Hotărârii Guvernului nr. 967/2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional.	Se acceptă. Textul este modificat conform propunerii.
		La Prioritatea II.2. Abordarea sectorială a corupției: Acțiunea nr. 19, se consideră irelevantă continuitatea implementării Planului sectorial de acțiuni anticorupție în domeniul asigurării ordinii publice pentru anii 2018-2020, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 597/2018, întrucât acțiunile pe care le prevede acesta au fost implementate de subdiviziunile responsabile ale MAI, cu atât mai mult că, 23 de acțiuni din 38 de acțiuni incluse în planul sectorial sunt prevăzute și în proiectul SNIA. Respectiv, obiectivele prevăzute în planul sectorial vor putea fi implementate în continuare prin intermediul	Nu se acceptă. Strategia Națională de Integritate și Anticorupție pentru anii 2017-2020 include abordarea sectorială a fenomenului corupției prin coordonarea aprobării a 9 planuri sectoriale anticorupție în domeniile vulnerabile, precum și a planurilor locale anticorupție de către autoritățile publice locale de nivelul II. Întrucât, adesea impactul unor documente de politici naționale nu se materializează suficient la nivel sectorial, local și la nivelul contactului cetățeanului cu prestatorul de servicii publice,

		Planurilor de acțiuni privind implementarea SNIA.	asigurarea continuității implementării planurilor sectoriale/locale anticorupție, va permite atingerea unor rezultate cuantificabile și durabile. Acțiunea nr. 19, lasă la latitudinea autorităților responsabile conform Hotărârii de Guvern nr. 676/2017, modul de asigurarea a continuității acestui proces, fie prin extinderea termenului de realizare a acțiunilor incluse în Planurile sectoriale pentru perioada 2018-2020, fie prin elaborare unui document nou.
		La Pilonul III. Justiția și autoritățile anticorupție, Prioritatea III.1. Integritatea autorităților anticorupție și a organelor de ocrotire a normelor de drept: Acțiunile nr. 1 și nr. 2, care se referă la instruirea inițială și continuă a poligrafologilor și dotarea cu aparate poligraf, menționăm că, nu vor putea fi realizate de MAI în termenul indicat, întrucât implementarea acestora presupune cheltuieli financiare suplimentare, care nu au o acoperire financiară în legea bugetului sau în Cadrul bugetar pe termen mediu (CBTM) pentru perioada 2021-	Nu se acceptă Proiectul de modificare a planului de acțiuni al SNIA intervine doar cu modificări/completări de precizare și de extindere a termenului pentru acțiunile care nu au fost realizate în termen și care sunt pendinte fie a acțiunilor cu caracter permanent. Notăm faptul că acțiunea 1 și 2 de la Prioritatea III.1 au fost programate pentru realizare în anii 2017-2020, autoritățile responsabile urmând să identifice, inclusiv să prevadă cheltuielile respective în CBTM. Omisiunea respectivă (neprogramarea mijloacelor bugetare în CBTM), urmează a fi

		<p>2023. Respectiv, se consideră inoportun includerea unor acțiuni care din start nu vor putea fi realizate din lipsa mijloacelor financiare alocate în acest sens. Or, limitele de cheltuieli aprobate autorităților publice iau în considerare austeritatea bugetului și sunt îndreptate prioritar spre acoperirea cheltuielilor de personal și altor acțiuni primordiale.</p>	<p>soluționată prin examinarea oportunității atragerii surselor extrabugetare, inclusiv prin programarea/solicitarea acestor surse în cadrul programelor/proiectelor partenerilor de dezvoltare și formularea unor solicitări exprese argumentate. Atenționăm că excluderea acestei acțiuni riscă să afecteze întregul lanț al actorilor care în activitatea lor de selecție a unor noi angajați/colaboratori urmează să aplice testul la poligraf.</p>
4.	Consiliul Audiovizualului	<p>La „Pilonul VII, Sectorul Privat, Prioritatea VII.1. Transparența sectorului privat în relațiile sale cu sectorul public”, pct. 3 prevede „Revizuirea legislației în vederea reglementării mecanismului de stabilire a nivelului de audiență a instituțiilor mass-media”, termenul de realizare este „Trimestrul III anul 2021”, instituțiile responsabile fiind „CCA și MJ”.</p> <p>În acest sens este de menționat că la 01 ianuarie 2019 a intrat în vigoare Codul serviciilor media audiovizuale care prevede reglementări în domeniul cotelor de audiență din domeniul audiovizualului (art. 29 și 30 din Cod).</p> <p>La fel, prin Decizia nr. 25/168 din 09.10.2018, Consiliul a aprobat „Regulamentul privind</p>	<p>Se acceptă. Textul este modificat conform propunerii.</p>

		<p>procedura și condițiile de organizare și desfășurare a licitației pentru selectarea companiei care efectuează măsurarea cotelor de audiență”.</p> <p>Prin Decizia nr. 15/49 din 18 martie 2019 Consiliul a luat act de Decizia Comisiei de licitație din data de 15 martie 2019, prin care a fost selectat, ca urmare a licitației, măsurătorul de audiență – ÎCS „TV MR MLD” SRL, care este reprezentantul oficial în Republica Moldova al companiei AGB Nielsen Media Research, și inițierea negocierilor individuale între posturile de televiziune și compania respectivă, și a declarat închisă licitația pentru selectarea companiei care va efectua măsurarea cotelor de audiență.</p> <p>În acest sens, Consiliul Audiovizualului propune de a exclude acțiunea indicată la pct. 3, Pilonul VII, Sectorul Privat, Prioritatea VII.1. Transparența sectorului privat în relațiile sale cu sectorul public, din proiectul Hotărârii Parlamentului privind modificarea și completarea Hotărârii Parlamentului nr. 56 din 30 martie 2017, având în vedere faptul că acțiunea respectivă în domeniul audiovizualului a fost realizată de către Consiliul Audiovizualului.</p>	
--	--	---	--

5.	Comisia Electoral Centrală	Potrivit regulilor tehnicii legislative, dacă un număr este format din două sau mai multe cifre, pentru identificarea acestuia se folosește cuvântul „numărul” sau „cifrele”, și nu „cifra”. În acest context, propunem ca la Articolul unic, pct. 1 al proiectului de hotărâre, cuvântul „cifra” și se substituie prin cuvântul „numărul”.	Se acceptă. Textul este modificat conform propunerii.
		Cu privire la „Prioritatea IV.1., Conform normei imperative stabilite la art. 56 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative „Actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării”. în redacția actuală, proiectul de hotărâre nu prevede nici o reglementare cu referire la intrarea în vigoare a actului normativ. Astfel, pentru a fi asigurată punerea în aplicare a dispozițiilor actului normativ, recomandăm fixarea momentului intrării în vigoare a actului prezentat spre avizare.	Se acceptă. Textul este modificat conform propunerii.
		Cu privire la „Prioritatea IV.1., la acțiunea nr.2 ,Instruirea subiecților implicați/interesați de gestionarea resurselor financiare ale partidelor politice și campaniile electorale”,	Se acceptă parțial. Sursa de verificare va fi completată cu mențiunea “paginile oficiale ale CEC pe rețelele de socializare”

		<p>considerăm că rubrica „Sursa de verificare” trebuie completată cu mențiunea „rețele de socializare”. În activitatea de promovare a imaginii sale Comisia Electorală Centrală asigură publicarea anunțurilor sau altor materiale pe contul său de Facebook în scopul aducerii la cunoștință publică a evenimentelor (inclusiv a seminarelor de instruire) organizate de organul electoral.</p>	
		<p>Cu privire la „Prioritatea IV.1., la acțiunea nr. 3 „publicarea de către CEC a rapoartelor anuale privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale”, termenul de realizare a acestei acțiuni „trimestrul II anulului 2021, trimestrul II al anulului 2022” , propunem a fi completat cu textul „și în perioada electorală”. În context, rapoartele privind finanțarea campaniilor electorale se prezintă organului electoral competent în condițiile art. 43 din Codul electoral, care prevede la alin. (4) cd „rapoartele sunt plasate pe pagina web a Comisiei Electorale Centrale în termen de 48 de ore de la primirea lor respectând legislația cu privire la protecția datelor cu caracter personal”, iar alin. (6) al aceluiași articol stabilește că „rapoartele privind finanțarea campaniilor electorale pentru întreaga</p>	<p>Se acceptă. Textul este modificat conform propunerii.</p>

		<p>perioadă electorală se vor prezenta la Comisia Electorală Centrală de către concurenții electorali înregistrați cel târziu cu 2 zile înainte de ziua alegerilor. Rapoartele se publică pe pagina oficială a Comisiei Electorale Centrale în termen de 48 de ore de la recepționarea lor, respectând legislația cu privire la protecția datelor cu caracter personal".</p> <p>Avînd in vedere normele legale citate mai sus, conchidem că perioada electorală,/campania electorală nu întotdeauna coincide cu termenul de realizare propus de autorii proiectului pentru realizarea acțiunii respective în partea ce line de publicarea rapoartelor privind finanțarea campaniilor electorale</p>	
		<p>Cu privire la „Prioritatea IV.1., la acțiunea nr.4 ,publicarea rapoartelor anuale de activitate ale CEC', termenul de realizare a acestei acțiuni, conform proiectului de hotărîre, este indicat „trimestrul I anul 2021, trimestrul I anul 2022" .</p> <p>În acest sens, menționăm că raportul anual de activitate a Comisiei Electorale Centrale se aprobi prin hotărîrile, în condițiile art. 18 din Codul electoral, iar potrivit alin. (5) din articolul menționat, hotărîrile Comisiei</p>	<p>Se acceptă. Textul este modificat conform propunerii.</p>

		<p>Electorale Centrale se plasează, în termen de 24 de ore de la adoptare, pe pagina web a acesteia.</p> <p>Pornind de la termenul sus-menționat, propunem ca la rubrica „Termenul de realizare” a acțiunii nr. 4, textul „trimestrul I anul 2021, trimestrul I anul 2022” să fie substituit prin textul „Anual, în termen de 24 de ore după aprobarea acestora”.</p>	
		<p>Cu privire la „Prioritatea IV.2., la acțiunea nr. 5, propunem substituirea textului „Asigurarea funcționalității mecanismului de asigurare a accesului facilitat al publicului la informațiile privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale” prin textul „Dezvoltarea și asigurarea funcționării mecanismului de asigurare a accesului facilitat al publicului la informațiile privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale, precum și prezentarea eficientă a rapoartelor financiare prin intermediul modulului „Control Financiar”, iar la rubrica „Sursa de finanțare” - înlocuirea textului „Surse de finanțare externe disponibile (Programul ..îmbunătățirii democrației în Republica Moldova prin suport parlamentar și electoral)” prin textul „Bugetul de stat și,</p>	<p>Se acceptă. Textul este modificat conform propunerii.</p>

		<p>după caz, surse de finanțare externe disponibile".</p> <p>Propunem introducerea acestor modificări din considerentul menținerii și dezvoltării modulului electronic, ceea ce va facilita prezentarea în termen a rapoartelor financiare de către partidele politice/concurenții electorali, precum și pentru asigurarea accesului eficient al subiecților interesați la informațiile privind finanțarea partidelor politice/campaniilor electorale, iar sursa de finanțare necesară pentru realizarea acestei acțiuni va fi bugetul de stat, în acest fel fiind garantată acoperirea financiară permanentă pentru funcționarea modulului „Control Financiar”.</p>	
		<p>Cu privire la „Prioritatea IV.2., la acțiunea nr.6 „Consolidarea și dezvoltarea cunoștințelor profesionale ale membrilor și funcționarilor CEC în domeniul controlului finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale”, considerăm că textul cuprins la rubrica „Indicator de progres” trebuie expus în următoarea redacție „Cel puțin 2 vizite de studiu anual pentru identificarea și implementarea celor mai bune practici în domeniu”</p>	<p>Se acceptă. Textul este modificat conform propunerii.</p>

		<p>Cu privire la „Prioritatea IV.2., la acțiunea nr. 8 „Verificarea Si publicarea rapoartelor de audit privind gestiunea financiară a partidelor politice", rubrica „Termenul de realizare" propunem a fi completata cu textul „(cel puțin o dată la 3 ani)", intrucît acest termen rezultă din prevederile art. 31 alin. (l) al Legii nr. 29412007 privind partidele politice, conform căruia „Partidele politice ale căror venituri sau cheltuieli anuale depășesc un milion de lei sunt obligate să efectueze auditul rapoartelor privind gestiunea financiară cel puțin o dată la 3 ani"</p>	<p>Se acceptă. Textul este modificat conform propunerii.</p>
		<p>Cu privire la „Prioritatea IV.2., la acțiunea nr. 10 „Dezvoltarea normelor metodologice și instruirea ofițerilor de urmărire penală, a procurorilor și a judecătorilor în vederea examinării dosarelor privind finanțarea partidelor și campaniilor electorale, a cauzelor de corupere a alegătorilor și de utilizare a resurselor administrative", la rubrica „Indicator de progres", propunem ca textul „Cel puțin 100 de ofițeri de urmărire penali, procurori și judecători instruiți" să fie substituit prin textul „Cel puțin 50 de ofițeri de urmărire penală, procurori și judecători instruiți"</p>	<p>Se acceptă. Textul este modificat conform propunerii.</p>

		Cu privire la „Prioritatea IV.2., la acțiunea nr. 11 ,Instruirea funcționarilor electorali privind modalitățile de identificare și de sesizare a încălcărilor privind coruperea alegătorilor și utilizarea resurselor administrative", la rubrica „Indicator de progres", propunem ca textul „cel puțin 100 persoane instruite anual" si fie substituit prin textul „Cel puțin 50 de persoane instruite, în funcție de tipul scrutinului".	Se acceptă. Textul este modificat conform propunerii.
		Cu privire la „Prioritatea IV.2., la acțiunea nr. 12 ,Instruirea membrilor partidelor politice și altor grupuri de beneficiari interesați privind asigurarea integrității campaniei electorale", la rubrica „Indicator de progres", propunem ca textul „Cel puțin 3 cursuri de instruire desfășurate" să fie substituit prin textul „Cursuri de instruire desfășurare", iar rubrica „Obiectiv corelativ" si fie completat cu cuvântul „Educare".	Se acceptă. Textul este modificat conform propunerii.
6.	Procuratura Anticorupție	Cu referire prioritatea III.2, acțiunile nr. 13 și 14 se suprapun după esență si conținut doar că diferă denumirea lor mai mult ca atât instituțiile responsabile sunt aceleași cu diferența ca pentru acțiunea nr. 13 suplimentar se indică și CSM și ANI, care nu au competență și experiență în activitatea de	Se acceptă. Textul este modificat conform propunerii.

		<p>examinare juridică a cauzelor penale și, respectiv nu pot realiza cercetări în domeniul respectiv, urmînd a fi excluse. Potrivit proiectului cronologic ar urma să fie realizată acțiunea nr. 14 Analiza practicii judiciare pe cauzele de corupție examinate de instanțele de judecată și elaborarea recomandărilor pentru unificarea practicii judiciare în partea ce ține de aplicarea</p> <p>sanctiunilor privative de libertate, sanctiunilor privării de a exercita o anumită activitate, precum și a măsurilor de siguranță: confiscarea specială și confiscarea extinsă (nefiind clar obiectul indicatorului de progres), iar ulterior acțiunea nr. 13 adică să fie publicate și prezentate unor cercetări privind sentințele adoptate în dosare pentru fapte de corupție și conexe corupției, care prin deducție ar putea fi rezultatul acțiunii nr. 14, în timp de indicatorul de progres este <i>“Studiu elaborat și publicat pe paginile web ale CNA, CSJ și PG/PA, ANI.</i></p> <p><i>Analiza privind sentințele date în cazuri cu implicarea actorilor din sectorul justiției, prezentată. Dezbateră publică organizată”.</i></p> <p>În același timp o dată ce astfel de acțiuni urmează să se soldeze cu recomandări de</p>	
--	--	---	--

	<p>unificare a practicii judiciare, atribuția ce revine Curții Supreme de Justiție, ultima urmează să fie prima instituție responsabilă. Or, CNA nu este autoritatea care are atribuție se segmentul examinării judiciare iar un studiu sau o analiză cuprinde evoluția cauzelor penale, în toate cele trei nivele de jurisdicție: fond, apel și recurs. Centrul ar putea și urmează să aibă prioritate realizarea măsurilor specific activității de depistare și investigare a infracțiunilor de corupție și conexe pentru unificarea, eficientizarea practicii de urmărire penală, dar să nu neglijeze segmentul investigării prin asumarea domeniului reprezentării învinuirii și judecării, care sunt atribuite organelor procuraturii și instanțelor de judecată.</p> <p>Mai mult ca atât Studiul/cercetările nu se fac asupra sentințelor și asupra întregii cauze penale, urmînd să cuprindă tot procesul penal de la constatarea/identificare faptei infracționale pînă la sentința irevocabilă or, o analiză a sentințelor fără o apreciere și a calității complexității, plenitudinii și legalității urmăririi penale și cercetării judecătorești va fi una neobiectivă, ireală și poate chiar eronată.</p>	
--	---	--

		<p>În această ordine de idei pentru punctele 13 și 14 propunem următoarele acțiuni. "Realizare unui studiu a tuturor cauzelor penale pentru fapte de corupție și conexe corupției cu sentințe devenite irevocabile în perioada 2019-2020", "Elaborarea recomandărilor de unificare a practicii judiciare în cauzele penale pentru fapte de corupție și conexe corupției în baza studiilor realizate"</p>	
		<p>Cu privire la Prioritatea III.4 Recuperarea bunurilor infracționale este un proces-parte componentă și un obiectiv ar urmării penale, indiferent de infracțiunea investigată. Această noțiune nu poate fi asimilată exclusiv cu Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale, care nu are o competență universală ci una exhaustivă. Din aceste considerente, acțiunile nr. 31 și 32 urmează a fi realizate la nivel național cu implicarea tuturor organelor de drept, care au competențe în recuperarea bunurilor infracționale (CNA, MAI, SV, SFS, sub conducerea PG), iar o bază de date pentru evidența bunurilor infracționale urmează să conțină rezultatele activității tuturor organelor de drept.</p>	<p>Se acceptă. Textul este modificat conform propunerii.</p>

		<p>Drept urmare, considerăm că pentru acțiunile 31-32, instituțiile responsabile urmează a fi indicate în ordinea următoare PG, CNA, MAI, SV, SFS</p>	
		<p>Cu referire la acțiunea nr. 33, este de menționat că potrivit art. 5 lit j), art. 71 alin. (2) din CPC, art. 221 din CPP. Pornind de la împuternicirile procurorului de a înainta acțiune civilă exclusiv în cadrul unui proces penal sau în cazul neînceperii sau al încetării urmăririi penale în temeiul art. 275 pct. 4), 5) și 9) din CPP, în condițiile legii, realizarea acțiunii respective de către procuror ar presupune existența unui șir de premise:</p> <ul style="list-style-type: none"> - existența/recunoașterea unei persoane în calitate de parte vătămată într-un dosar de corupție, deși în practică în marea majoritate a dosarelor de corupție, beneficiarul actului de corupție realizează un avantaj, sau beneficiu infrațional ca rezultat al transmiterii unei remunerații ca rezultat este pasibil de răspundere penală sau absolvit de această în temeiul alin. 4) art. 325 or alin. 4) art. 326 al CP. - persoana prejudiciată printr-un act de corupție sau act conex actelor de corupție să fi cerut și obținut despăgubiri din partea entității 	<p>Nu se acceptă. Conform art. 124 al Constituției, Legii nr.3 cu privire la Procuratură: „Procuratura este o instituție publică autonomă [...] ce contribuie la [...] apărarea [...] intereselor legitime ale [...] statului [...]”. Această prevedere permite Procuraturii să înainteze acțiuni civile în interesul statului.</p> <p>Respectiv, rolul procuraturii nu se rezumă doar la urmărirea penală, conducerea exercitării urmăririi penale de către ale OUP, reprezentarea învinuirii în instanțele de judecată. Procurorii, în special procurorii anticorupție, gestionează dosarele de corupție, care în majoritatea cazurilor presupun cauzarea unor prejudicii, în special prejudicii aduse statului. Respectiv, procurorii sunt persoanele care ar urma să înainteze acțiunilor de regres, atunci când a fost prejudiciat statul, or ei gestionează dosarele pînă la obținerea unei sentințe</p>

		<p>publice (în calitate de pârît) al cărei agent public a comis actul de corupție sau actul conex, procedură de durată care nu poate fi realizată de cît înafara procesului penal și pentru satisfacerea căreia s-ar prezuma că există deja condamnarea persoanei.</p> <p>-omisiunea entității publice al cărei agent public a comis actul de corupție sau actul conex de a intenta (în temeiul alin. 2 art. 48 din Legea integrității nr. 82/2017) ulterior acțiune de regres față de persoană vinovată, (vinovăția fiind deja dovedită printr-o sentință irevocabilă), mărimea despăgubirii plătite.</p> <p>-aparitia (în temeiul alin 3)art. 48 din Legea integrității nr. 82/2017) ca rezultat al neonorării obligațiilor de a înainta acțiune în regres de către autoritățile despăgubitoare, a dreptului Ministerului Justiției sau, după caz, a procurorului de a înainta acțiune de regres împotriva persoanei care a comis actul de corupție sau actul conex actelor de corupție, etapa la care procesul penal este deja terminat cu pronunțarea unei sentințe de condamnare, fiind lipsa și condițiile de înaintare a acțiunii de către procuror impuse de prevederile art. 5 lit. j) din Legea cu privire</p>	<p>irevocabile de condamnare, inclusiv procurorii sunt actorii responsabili care trebuie să apere interesele statului, inclusiv interesele financiare/materiale afectate prin infracțiunile de corupție.</p>
--	--	--	--

		<p>la Procuratură, art. 71 alin. 2) din CPC și art. 221 din CPC.</p> <p>Astfel, cumulul de premise aprioric nu poate fi întrunite, motiv din care o astfel de acțiune este lipsită de sens și urmează a fi exclusă din plan, sau cel puțin Procuratura Generală și Procuratura Anticorupție nu pot să se regăsească în calitate de instituție responsabile din motivul lipsei unei astfel de competențe pentru ele.</p>	
		<p>Cu privire la prioritatea III.5, la acțiunea nr. 36 care rezultă din Legea integrității este de menționat că regăsindu-se în Planul de acțiuni pentru anii 2017-2020, în cadrul proiectului CLEP a fost realizat Studiul despăgubirea victimelor actelor de corupție în Republica Moldova în care este abordată problematica acestui concept relativ nou, soluții și un Ghid (anexă la Studiu) privind despăgubirea victimelor corupției în procesele penale.</p> <p>Potrivit Studiului “Legea integrității adaugă pentru actele de corupție sau asociate corupției, un nivel suplimentar de protecție pentru victimele corupției. Cu toate acestea dispozițiile care ghidează acest nivel suplimentar de protecție oferit de Legea integrității sunt rare și neclare. Rezultatul este</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>CPP prevede că procurorii, organul de urmărire penală, instanța de judecată sunt autoritățile care trebuie să informeze părțile vătămate/victimele corupției privind dreptul lor de a solicita și a obține despăgubiri. Totodată, alin. (2) art. 51 al CPP prevede expres că: ”(2) <i>Procurorul este în drept să pornească o acțiune civilă împotriva învinutului, inculpatului sau a persoanei care poartă răspundere materială pentru fapta învinutului, inculpatului: 1) în interesul persoanei vătămate care se află în stare de imposibilitate sau de dependență față de învinuit, inculpat ori din alte motive nu-și poate realiza singură dreptul de a</i></p>

		<p>neclaritatea aplicării acestora, atît pentru victimele corupției, cît și pentru autoritățile competente, care trebuie s-o aplice. Mai mult, lipsa unei practici judiciare, de aplicare a Legii integrității nu oferă îndrumări suplimentare cu privire la aceste norme”.</p> <p>Din aceste motive, considerăm că acțiunea respective urmează a fi exclusă din Plan sau cel puțin Procuratura Anticorupție urmează a fi exclusă din instituțiile responsabile, or acțiunea se referă la alte mecanisme, de cît cele ce intră în atribuțiile ai.</p>	<p><i>porni acțiune civilă; 2) în interesul statului.</i></p> <p>Totodată, invocarea Studiului nu poate servi temei pentru excluderea acțiunii, dar dimpotrivă indică asupra necesității constituirii unei practici judiciare, crearea unor precedente, care, fără aportul procurorilor sunt imposibile.</p>
		<p>În ce privește acțiunea nr. 38 considerăm că din aceleași motive invocate în cazul acțiunii nr. 33, la fel urmează a fi excluse din Plan, sau cel puțin Procuratura Generală nu poate să se regăsească ca instituție responsabilă din motivul lipsei unei astfel de competență.</p>	<p>Se acceptă parțial. În calitate de instituție responsabilă a fost indicată Procuratura Anticorupție.</p>
7.	Uniunea Avocaților	<p>La anexa nr. 1 SNIA, Capitolul V., constatăm că în Grupul de Monitorizare 3 a SNIA, a fost emisă includerea reprezentanților Uniunii Avocaților, or avocații reprezintă un pilon al procesului asigurării unei justiții eficiente, apărării drepturilor victimelor infracțiunilor, inclusiv a celor din domeniul corupției și conexe corupției participând de rînd cu ceilalți</p>	<p>Se acceptă. În conformitate cu prevederile Capitolului V al Strategiei, Grupurile de monitorizare a Strategiei se constituie din conducători ai instituțiilor implementatoare ale pilonilor pe care îi monitorizează. Totodată, statutul de observatori pe lîngă Grupurile de monitorizare îl pot avea consilierii de politici ai instituțiilor-piloni,</p>

		<p>reprezentanți ai profesiilor independente, la înfăptuirea justiției.</p>	<p>reprezentanții altor instituții publice, ai instituțiilor internaționale și ai corpului diplomatic pe baza solicitărilor formulate în acest sens de către aceștia. Astfel, UARM poate veni cu o solicitare în adresa Secretariatului Grupurilor de monitorizare, asigurat de către CNA, întru includerea reprezentantului UARM în lista participanților la ședințele Grupurilor de monitorizare a SNIA.</p>
		<p>Cu referire la acțiunea nr. 14 Pilonul I, se va ține cont de faptul că în conformitate cu acțiunea nr. 23 Pilonul II, din Planul de acțiuni, se propune efectuarea expertizei anticorupție doar asupra proiectelor actelor normative definitive. Prin urmare la acțiunea 14 Pilonul I, propunem a se specifica că, expertiza anticorupție și sinteza obiecțiilor incluse în aceasta va trebui realizată nu doar în privința proiectului înregistrat în parlament ci și în privința tuturor amendamentelor la acesta parvenite, la Comisia sesizată în fond. În acest sens, se va propune și modificarea în mod corespunzător a Regulamentului Parlamentului, iar la acțiunea nr. 26 Pilonul II, de indicat și Parlamentul ca instituție</p>	<p>Se acceptă parțial. Textul este modificat conform propunerii.</p>

		responsabilă, cu completarea indicatorilor relevanți pentru Secretariatul Parlamentului	
		Cu referire la Prioritatea III.1, menționăm că aceasta nu ține cont de ultimele amendamente referitoare la organele de urmărire penală cu competențe în privința infracțiunilor conexe corupției, și anume organul de urmărire penală a SFS. A se vedea în acest sens dispozițiile art. 269 ² din Codul de procedură penală NR. 122/2003	Nu se acceptă. Art. 269 ² din Codul de procedură penală nr. 122/2003, la care face referire autorul a fost abrogat. Totodată, ultimele amendamente referitoare la organele de urmărire penală cu competențe în privința infracțiunilor conexe corupției, și anume organul de urmărire penală a SFS, este instituit de curînd, astfel aspecte ce țin de consolidarea capacităților acestei unități vor fi prevăzute în următorul document de politică la nivel național în domeniul integrității.
		Cu referire la pct. 6 și 7 din Pilonul III, includerea în Planul de acțiuni a unui punct separat cu privire la instituirea instanțelor /completelor de judecată specializate pentru examinarea dosarelor pentru acte de corupție și conexe corupție, considerăm a fi prematur, or aceasta este condiționată de concluziile studiului privind oportunitatea unei astfel de măsuri. Din perspectiva procesului de raportare și monitorizare a planului, propunem reformularea acestei acțiuni și includerea acesteia în acțiunea nr. 5, astfel	Nu se acceptă Instituirea instanțelor specializate este un exemplu de bună practică la nivel global, iar măsura a fost modificată în conformitate cu propunerea CSJ pentru ca în calitate de executor al acțiunii nr.6, ce se referă la instanțele de judecată sa fie executată de instituțiile responsabile (CSJ și CSM) și să fie expusă în puncte distincte, precum și delimitarea inițiativei legislative cu privire

		<p>acțiunea nu a fi obligatorie ci va fi condiționată de rezultatul Studiului.</p> <p>Totodată, propunem includerea UARM, în calitate de coexecutor la realizarea Studiului privind oportunitatea instituirii instanțelor /completelor de judecată specializate pentru examinarea dosarelor pentru acte de corupție și conexe corupție.</p>	<p>la adoptarea proiectului de lege, de crearea completelor specializate funcționale.</p> <p>(http://www.u4.no/publications/specialised-anti-corruption-courts-a-comparative-mapping/ http://www.u4.no/publications/specialised-anti-corruption-courts-uganda/). „În timp ce agențiile anticorupție cu atribuții investigație și/sau de urmărire penală au atras mai multă atenție, specializarea judiciară este o caracteristică tot mai răspândită a strategiilor de reformă naționale anticorupție.” Cel mai comun argument pentru crearea unei instanțe anticorupție speciale este nevoia de o mai mare eficiență în rezolvarea cazurilor cu promptitudine și care trebuie să semnaleze diverse segmente de interes public interne și internaționale din țară care duc la o luptă serioasă împotriva corupției. În unele țări, preocupările cu privire la capacitatea instanțelor</p>
--	--	---	--

			obișnuite de a gestiona cazurile de corupție imparțial, și fără a fi obstructionate au jucat de asemenea un rol important în decizia de a crea instanțe speciale anticorupție. Totodată, urmare a constatării provocărilor identificate în implementarea acțiunii Nr. 6, s-a impus necesitatea realizării unei analize detaliate privind oportunitatea instituirii instanțelor/completelor specializate pentru examinarea dosarelor pentru acte de corupție și conexe corupției.
		La acțiunea nr. 13 Pilonul III, propunem includerea în calitate de coexecutor UARM	Se acceptă. Textul este modificat conform propunerii.
		La acțiunea nr. 14, Pilonul III, propunem excluderea indicatorului de progres "Recomandări formulate" or aceste sunt parte componentă a Hotărârilor explicative a CSJ. Totodată, propunem indicarea expresă a hotărârilor explicative ale CSJ.	Nu se acceptă. Recomandările formulate se referă la Studiul/analiză elaborată
		La acțiunea nr. 37 a Pilonului III., nu este clar cine va efectua instruirile date și cine va elabora curriculum-urile respective. În acest context dacă se preconizează instruire în	Se acceptă. Textul este modificat conform propunerii.

	<p>cadrul centrului de instruire al UARM- atunci Planul de acțiuni trebuie să prevadă surse de finanțare nebugetare, identificate în mod cert care să asigure financiar elaborarea curriculum-urile, desfășurarea instruirii avocaților și avocaților stagieri, și evaluarea acestor instruirii. În cazul în care instruire vor fi realizate în cadrul altei instituții, atunci aceasta trebuie să fie inclusă în lista instituțiilor responsabile. Totodată, este important de subliniat că asistența juridică este acordată victimelor și părților vătămate nu doar în cadrul sistemului de asistență juridică garantată de stat, ci și înafara acestui sistem. Prin urmare instruirea nu se poate limita doar la avocații care acordă asistență juridică în cadrul sistemului de asistență juridică garantată de stat.</p> <p>Dacă, totuși, autoritatea emitentă decide să se limiteze doar la instruirea avocaților care acordă asistență juridică în cadrul sistemului de asistență juridică garantată de stat, atunci propunem excluderea UARM din lista autorităților responsabile or, colaborarea UARM și a CNAJGS în privința elaborării curriculum-urilor de instruire are loc în cadrul sistemului instituțional al CNAJGS și în temeiul</p>	
--	---	--

		<p>legislației în domeniul asistenței juridice garantate de stat, iar o altă raportare separată din partea UARM privind executarea acestei acțiuni nu este necesară.</p> <p>La indicatorii de progres propunem substituirea cuvintelor “persoane instruite” cu cuvintele “avocații instruiți”.</p>	
		<p>La punctul 1 Pilonul VII, propunem completarea informațiilor accesibile publicului despre persoana juridică cu informația despre sediul persoanei juridice și existența sucursalelor, or aceste informații oferă transparență a sectorului privat și va permite diminuarea practicilor de pseudoactivitate și apărarea drepturilor persoanelor păgubite</p>	<p>Se acceptă. Textul este modificat conform propunerii.</p>
8.	Agenția de Guvernare Electronică	<p>La Pilonul II, Prioritatea II.3 Transparență și responsabilitate în fața cetățenilor: Acțiunea 20 la definitivarea proiectului Planului de acțiuni, recomandăm ca CNA să examineze suplimentar, în comun cu Cancelaria de Stat și Ministerul Justiției, oportunitatea păstrării acțiunii respective în versiunea actualizată a Planului.</p> <p>În acest context, propunem să se examineze posibilitatea creării platformei respective în baza funcționalităților sau, după caz, prin dezvoltarea funcționalităților Sistemului</p>	<p>Se acceptă parțial Textul este modificat conform propunerii.</p>

	<p>informațional e-Legislație, utilizarea căruia de către autoritățile publice este prevăzută în art.22 alin.(1) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.</p> <p>Potrivit legii în cauză, SI e-Legislație, urma a fi instituit pentru asigurarea transparenței procesului legislativ, ale cărui funcționare și mod de utilizare trebuia să fie stabilit de Guvern. Potrivit fundamentării Ministerului Justiției la etapa promovării proiectului de lege cu privire la actele normative, SI e-Legislație, a avut ca obiectiv primar facilitarea procesului de creație legislativă și urma a fi dezvoltat, astfel încât să cuprindă traseul unui proiect de act normativ la toate etapele procesului legislativ (elaborare, avizare, expertizare), concentrate într-un singur sistem - accesibil subiecților implicați în procesul legislativ, inclusiv publicului.</p> <p>Din informațiile de care dispunem, SI e-Legislație a fost dezvoltat și pilotat de Ministerul Justiției, dar, din motive ce nu ne sunt cunoscute, așa și nu a fost lansat pentru a fi utilizat.</p> <p>Astfel fiind menționate cele de mai sus, dacă, în final, se va decide totuși păstrarea acțiunii respective în formula inițială, propunem să fie</p>	
--	--	--

		<p>revizuit termenul de realizare a acesteia, deoarece acesta a fost depășit, iar colonița „Instituția responsabilă”, după Cancelaria de Stat, să fie completată cu poziția „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică”, dat fiind că, potrivit pct.3 din Hotărârea Guvernului nr.1464/2007, STISC este administratorul tehnico-tehnologic al Paginii oficiale a Guvernului în rețeaua Internet (http://gov.md/ro).</p> <p>Totodată, cuvintele „Centrul de Guvernare Electronică” urmează a fi substituite cu cuvintele „Agenția de Guvernare Electronică”, indicându-se denumirea corectă a acestei instituții (a se vedea Hotărârea Guvernului nr.760/2010 cu privire la Instituția publică „Agenția de Guvernare Electronică”), care va participa la realizarea acțiunii respective conform competențelor proprii.</p>	
		<p>La acțiunea 21 „Extinderea listei de servicii publice prestate prin intermediul platformei electronice www.servicii.gov.md”, precizăm că, potrivit pct.4 lit. c) din HG nr.330/2012 „Cu privire la crearea și administrarea portalului guvernamental unic al serviciilor publice”, sarcina integrării în portal a serviciilor publice</p>	<p>Se acceptă. Textul este modificat conform propunerii.</p>

	<p>electronice noi, inclusiv celor în curs de dezvoltare, le revine nemijlocit entităților prestatoare de servicii. Totodată, AGE este responsabilă de asigurarea funcționării portalului și acordarea entităților prestatoare de servicii a suportului metodologic pentru actualizarea informației și integrarea serviciilor electronice în portal (conform pct.5 lit. a) și b) din HG nr.330/2012). Cu alte cuvinte, sarcina creșterii numărului serviciilor publice disponibile prin portalul https://servicii.gov.md/, inclusiv de digitizare a serviciilor de care sunt responsabile, le revine prestatorilor de servicii publice și nu AGE. În altă ordine de idei, menționăm că, în cadrul realizării acțiunii 3.1. din Planul de acțiuni privind reforma de modernizare a serviciilor publice pentru anii 2017-2021 (aprobat prin HG nr.966/2016), sunt planificate o serie de activități practice de identificare și eliminare a serviciilor publice depășite de timp. Astfel, nu este exclus ca tendința de reducere a numărului serviciilor publice să continue. În această ordine de idei și în baza prevederilor actelor normative menționate mai sus, propunem ca primii responsabili de executarea acțiunii respective să se indice</p>	
--	---	--

		<p>entitățile prestatoare de servicii publice, iar Agenția de Governare Electronică să figureze ca și partener în implementare. În acest sens, cuvintele „Centrul de Governare Electronică” urmează a fi substituite cu cuvintele „Agenția de Governare Electronică”, indicându-se denumirea corectă a acestei instituții.</p>	
		<p>Acțiunea 22 „Asigurarea funcționalității resursei informaționale în domeniul comerțului” propunem a fi exclusă, deoarece aceasta și-a pierdut actualitatea și nu mai corespunde cadrului normativ aferent. Astfel, în conformitate cu pct.1 din Hotărârea Guvernului nr.1236/2018 cu privire la instituirea resursei informaționale în domeniul comerțului, resursa informațională în domeniul comerțului a fost instituită în baza Sistemului informațional automatizat de gestionare și eliberare a actelor permissive (SIAGEAP), iar sarcina pentru autoritățile publice implicate în implementarea soluțiilor de ghișeu unic din domeniul comerțului de a utiliza SIAGEAP în calitate de resursă informațională în domeniul comerțului este stabilită expres în pct.4 din actul normativ în cauză.</p>	<p>Se acceptă. Textul este modificat conform propunerii.</p>

		<p>De asemenea, este oportun de menționat că, potrivit pct.11 Hotărârea Guvernului nr.753/2016 pentru aprobarea Conceptului mecanismului de gestionare și eliberare a actelor permissive și a Planului de acțiuni privind implementarea soluțiilor de ghișeu unic, cu modificările introduse prin Hotărârea Guvernului nr.913/2020 pentru modificarea unor hotărâri ale Guvernului, recent calitatea de posesor și deținător al SIAGEAP a fost preluată de către Agenția de Guvernare Electronică.</p>	
		<p>La Pilonul III, Prioritatea III.2. Acțiunea nr. 11 este necesar de formulat și adus în concordanță cu terminologia utilizată în art.23 alin.(2) din Legea nr.467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat și Hotărârea Guvernului nr.228/2020 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Sistemului informațional automatizat „e-Integritate”. În acest sens, propunem acțiunea respectivă să fie expusă în următoarea redacție: „Asigurarea efectuării auditului de securitate cibernetică a Sistemului informațional automatizat „e-Integritate”. De asemenea, la colonița “Instituția responsabilă”, considerăm necesar</p>	<p>Se acceptă parțial. Textul este modificat conform propunerii.</p>

	<p>ca și primul responsabil și coordonator al implementării acțiunii respective să fie indicată Autoritatea Națională de Integritate, iar ca parteneri la executarea acțiunii – CNA și Agenția de Governare Electronică. Argumentăm această obiecție prin faptul că, pornind de la misiunea, funcțiile și atribuțiile ANI, stabilite în Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, principalul responsabil de realizarea acțiunii respective trebuie să fie indicată anume ANI. Participarea CNA la realizarea acestei acțiuni se consideră oportună pentru stabilirea clară a scopului și obiectivelor auditului de securitate cibernetică a SIA „e-Integritate”, luând în considerare misiunea și competențele CNA, conform Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție. Respectiv, Agenția de Governare Electronică va fi responsabilă de efectuarea nemijlocit a auditului de securitate cibernetică, în conformitate cu competențele Agenției, stabilite în art.23 alin.(2) din Legea nr.467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat și funcțiilor instituției stipulate în statutul acesteia, aprobat prin Hotărârea Guvernului</p>	
--	---	--

		nr.760/2010. Totodată, pentru asigurarea unei monitorizări adecvate a implementării acțiunii respective și atingerea obiectivelor stabilite, propunem ca indicatorul de progres al acțiunii respective să fie reformulat și expus în următoarea redacție: „Obiectivele auditului identificate de ANI, în comun cu CNA; Accesul la SIA „e-Integritate” acordat de către ANI persoanelor abilitate desemnate de AGE; Auditul de securitate cibernetică propriu-zis efectuat de către AGE; Raportul de audit întocmit de către AGE și prezentat ANI pentru luarea măsurilor de rigoare și CNA pentru informare.”. În ordinea expusă în obiecția de mai sus, la colonița „Sursa de verificare”, propunem să se indice corespunzător - „Pagina web a Autorității Naționale de Integritate”.	
9.	Ministerul Finanțelor	La acțiunile nr. 2, 3 și 4 din Pilonul I Parlamentul, Prioritatea I.1 Promovarea eticii deputaților, cu privire la fortificarea capacităților instituționale ale Secretariatului Parlamentului se informează că, în Legea bugetului de stat pentru anul 2021 nr.258/2020 nu sunt prevăzute mijloace financiare pentru implementarea măsurilor menționate. Concomitent, pe marginea	Nu se acceptă. Termenele de realizarea a acțiunilor nr. 2, 3 și 4, Prioritatea I.1, a fost stabilit anul 2022, respectiv, pe parcursul anului 2021, Parlamentul va putea planifica resurselor bugetare pentru realizarea activităților pentru anul 2022. Totodată, Parlamentul este asistat de proiectul PNUD, ”Consolidarea Guvernării Parlamentare în Republica

		<p>subiectului ce ține de instituirea funcției de „Comisar pentru etică”, urmează să se expună Cancelaria de Stat, autoritatea publică responsabilă de coordonarea procesului de planificare și monitorizare a politicilor publice, precum și promovarea politicii statului în domeniul serviciului public, în special al managementului resurselor umane. De menționat că, Legea nr.155/2011 pentru aprobarea Clasificatorului unic al funcțiilor publice nu prevede acest tip de funcție;</p>	<p>Moldova” care acordă suport în vederea consolidarea capacităților Parlamentului Republicii Moldova în realizarea funcțiilor legislative, control și reprezentare, cu un accent specific pe integrarea UE și Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ODD).</p> <p>Totodată, merită a fi menționat, Raportul de conformitate, în cadrul runde a IV-a de evaluare a Republicii Moldova privind prevenirea corupției în rândurile membrilor parlamentului, judecătorilor și procurorilor 2 al Grupului de State Contra Corupției (GRECO) – Comitet specializat al Consiliului Europei în prevenirea și combaterea corupției, care evidențiază, că Republica Moldova trebuie să facă progrese semnificative pentru a atinge un nivel acceptabil de conformitate, criticând faptul că nu a fost adoptat un cod de conduită pentru deputați și că nu au fost luate încă măsuri de prevenire a diferitelor forme de conflicte de interese în rândul parlamentarilor, astfel reiterând importanța realizării acțiunilor evidențiate supra.</p>
--	--	---	--

		<p>La acțiunea nr. 14 din Pilonul II Guvernul, sectorul public și administrație publică locală, Prioritatea II. 1 Promovarea integrității în cadrul entităților publice, la coloana „Indicator de progres”, indicatorul „Raportul privind implementarea măsurilor de tratare a riscurilor, elaborat anual” urmează a fi înlocuit cu indicatorul „Raportarea, cel puțin anuală, privind implementarea măsurilor de tratare a riscurilor”, dat fiind faptul că cadrul legislativ-normativ nu prevede obligativitatea pentru entitățile publice de elaborare a unor rapoarte separate privind managementul riscurilor, inclusiv a riscurilor de corupție. De menționat că, deseori raportarea măsurilor/activităților de control, implementate în vederea gestionării riscurilor, se efectuează integrat în rapoartele de performanță cu privire la progresele înregistrate în implementarea planului anual de activitate al entității;</p>	<p>Se acceptă. Textul este modificat conform propunerii.</p>
		<p>La acțiunea nr. 20 din Pilonul II Guvernul, sectorul public și administrație publică locală, Prioritatea II.3 Transparență și responsabilitate în fața cetățenilor, termenul de realizare a acțiunii urmează a fi corelat cu termenul Planului de acțiuni propriu zis</p>	<p>Se acceptă. Textul este modificat conform propunerii.</p>

		<p>La acțiunea nr. 25 din Pilonul II Guvernul, sectorul public și administrație publică locală, Prioritatea II.3 Transparență și responsabilitate în fața cetățenilor, la coloana „Instituția responsabilă”, sintagma „entitățile publice, CS” urmează a fi înlocuită cu sintagma „CS, entitățile publice”. Propunerea de modificare a ordinii de stabilire a instituțiilor responsabile este argumentată prin faptul că realizarea indicatorului de progres, și anume publicate pe pagina web a Guvernului a sintezelor obiecțiilor incluse în rapoartele de expertiză anticorupție pe marginea proiectelor acte normative, ține de competența directă a Cancelariei de Stat, autorităților publice centrale revenindu-le rolul de co-executori prin asigurarea întocmirii și prezentării sintezelor menționate;</p>	
		<p>La acțiunea nr. 2 din Pilonul III Justiția și autoritățile anticorupție, Prioritatea III.1 Integritatea autorităților anticorupție și a organelor de ocrotire a normelor de drept, se informează că în bugetul Serviciului Vamal pentru anul 2021 nu au fost prevăzute alocații bugetare întru procurarea a 2 aparate poligraf;</p>	<p>Nu se acceptă Proiectul de modificare a planului de acțiuni al SNIA intervine doar cu modificări/completări de precizare și de extindere a termenului pentru acțiunile care nu au fost realizate în termen și care sunt pendinte fie a acțiunilor cu caracter permanent. Notăm faptul că acțiunea 1 și 2 de la Prioritatea III.1 au fost programate</p>

			<p>pentru realizare în anii 2017-2020, autoritățile responsabile urmând să identifice, inclusiv să prevadă cheltuielile respective în CBTM. Omisiunea respectivă (neprogramarea mijloacelor bugetare în CBTM), urmează a fi soluționată prin examinarea oportunității atragerii surselor extrabugetare, inclusiv prin programarea/solicitarea acestor surse în cadrul programelor/proiectelor partenerilor de dezvoltare și formularea unor solicitări exprese argumentate. Atenționăm că excluderea acestei acțiuni riscă să afecteze întregul lanț al actorilor care în activitatea lor de selecție a unor noi angajați/colaboratori urmează să aplice testul la poligraf.</p>
		<p>Acțiunea nr. 9 din Pilonul III Justiția și autoritățile anticorupție, Prioritatea III.2 Eficiența justiției și a autorităților anticorupție, urmează a fi exclusă, dat fiind faptul că resursele bugetare se alocă conform cadrului normativ în vigoare, în conformitate cu prioritățile stabilite;</p>	<p>Se acceptă. Textul este modificat conform propunerii.</p>
		<p>La acțiunea nr. 22 din Pilonul III Justiția și autoritățile anticorupție, Prioritatea III.3 Consolidarea măsurilor educative și de</p>	<p>Se acceptă parțial. Textul a fost modificat.</p>

		prevenire a corupției, se informează că în bugetul Autorității Naționale de Integritate pentru anul 2021 nu au fost prevăzute alocații bugetare pentru lansarea platformelor on-line de promovare a integrității;	
		La acțiunea nr. 6 din Pilonul VII Sectorul privat, Prioritatea VII.2 Sporirea integrității în activitatea întreprinderilor cu cota de capital integrală sau majoritară de stat/municipală, la coloana „Instituția responsabilă”, sintagma „MF” urmează a fi înlocuită cu sintagma „IF”. Dat fiind abordarea per ansamblu în SNIA a modului de stabilire a instituțiilor responsabile (la nivel de autoritate/instituție publică din subordine, și nu APC), se impune necesitatea concretizării entității responsabile pentru realizarea acțiunii menționate, și anume Inspekția Financiară, reieșind din misiunea acestei autorități stabilită în pct. 4 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Inspekției Financiare din subordinea Ministerului Finanțelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1026/2010.	Se acceptă. Textul este modificat conform propunerii.
10.	Autoritatea Națională de Integritate	La acțiunea nr. 22, Prioritatea III.3, Pilonul III, se propune a fi exclusă din motivul neidentificării mijloacelor financiare pentru dezvoltarea platformei prenotate	Se acceptă parțial. Textul a fost modificat și poate fi realizat din resurse bugetare.

11.	Agenția Servicii Publice	La acțiunea nr. 20, pilonul II, de concretizat termenul de realizare	Se acceptă. Textul este modificat conform propunerii.
		La acțiunea nr. 4 Pilonul III, se propune substituirea sintagmei <i>instruirea subdiviziunilor</i> cu <i>instruirea angajaților din subdiviziune</i>	Se acceptă. Textul este modificat conform propunerii.
		<p>La acțiunea nr. 1 Prioritatea VIII.1 se propune de exclus cuvintele ale acționarilor căci potrivit prevederilor art. 33 alin (1) din Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat al persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, Registrul de Stat al persoanelor juridice nu conțin date privind acționarii societății pe acțiuni.</p> <p>Conform art. 12 alin (3) din Legea nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni, valoarea mobilă ale societății se înregistrează obligatoriu în Registrul emitenților de valori imobiliare ținut de CNPF și se înscriu în conturile deschise la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare instituit în condițiile Legii nr. 234/2016</p>	<p>Nu se acceptă. Vizualizarea și accesarea datelor indicate din Registrul de stat se efectuează gratuit. Informația plasată pe pagina web a organului înregistrării de stat se consideră informație oficială, iar organul înregistrării de stat își asumă responsabilitatea pentru exactitatea informației plasate.</p> <p>Pornind de la prevederile legislației în vigoare, Registrul de stat al persoanelor juridice nu conține date cu privire la acționari, motiv care face imposibilă accesarea publică a informației respective pe pagina web a organului înregistrării de stat. Potrivit art. 17 alin.(3) din Legea nr.1134/1997 privind societățile pe acțiuni, Registrul deținătorilor valorilor mobiliare (registrul acționarilor, registrul deținătorilor de obligațiuni sau registrul deținătorilor altor valori mobiliare) poate fi ținut atât</p>

			<p>de societate, cât și de societatea de registru sau de depozitarul central în temeiul contractului cu privire la ținerea registrului.</p> <p>Urmează a fi menționat că, în temeiul art.14 alin.(1) al Legii nr.308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, începând din 23.08.2018 organul înregistrării de stat, conform procedurilor stabilite, înregistrează, ține evidența și actualizează datele cu privire la beneficiarii efectivi ai persoanelor juridice și ai întreprinzătorilor individuali la înregistrarea acestora, la înregistrarea modificărilor în actele de constituire ale persoanelor juridice, la înregistrarea de stat a persoanelor supuse reorganizării și la radierea acestora din Registrul de stat.</p>
		<p>La acțiunea nr. 9 Prioritatea VII.3 se propune de substituit ISO 37001:2016 „Sisteme de management anticorupție. Cerințe și recomandări de implementare” cu SM ISO 37001:2016 „Sisteme de management anti-mită. Cerințe și cu ghid de utilizare”. Standardul internațional este adoptat în calitate de standard național</p>	<p>Se acceptă parțial. Textul este modificat conform propunerii.</p>

12.	Ministerul Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediu	La lista de abrevieri utilizate în Planurile de acțiuni solicităm excluderea abrevierilor <i>MAIA</i> și <i>MM</i> , iar abrevierea <i>MADRC</i> să fie substituită cu <i>MADRM</i>	Se acceptă. Textul este modificat conform propunerii.
13.	Ministerul Economiei și Infrastructurii	La Pilonul II, acțiunea 13, considerăm relevant excluderea acestei acțiuni, urmare imposibilității și lipsei de pârghii legale de a deține informații și a raporta situația reală pe marginea acestora (agentul public nu întotdeauna comunică despre ulterioara angajare/ nu cunoaște unde se va angaja/ se angajează după o perioadă îndelungată de timp). Mai mult ca atât, după încetarea raportului de muncă angajatorul este în imposibilitatea de a iniția intentarea anchetei de serviciu și a aplica sancțiuni disciplinare.	Nu se acceptă. Legea integrității nr. 82/2017, care reglementează domeniul integrității în sectorul public la nivel politic, instituțional și profesional, responsabilitățile entităților publice, ale autorităților anticorupție și ale altor autorități competente pentru cultivarea, consolidarea și controlul integrității în sectorul public, domeniile importante pentru cultivarea integrității în sectorul privat în procesul de interacțiune cu sectorul public și pentru sancționarea lipsei de integritate în sectoarele public și privat, prevede expres măsurile de asigurare a integrității instituționale, printre care se regăsește și regimul de restricții și limitări în legătură cu încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu și cu migrarea agenților publici în sectorul privat (pantoflajul). Totodată, conform art. 45, alin. 3), încălcarea regimului juridic al restricțiilor și limitărilor în legătură cu

			Încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu și cu migrarea agenților publici în sectorul privat (pantoflajul), este calificată drept contravenție.
		La Pilonul VII, acțiunea 5, reieșind din faptul, că acțiunea în cauză nu ține de guvernanta corporativă, ci de asigurarea drepturilor omului, considerăm judicios indicarea Ministerului Justiției în calitate de responsabil pentru realizarea acesteia și excluderea Ministerului Economiei și Infrastructurii.	Se acceptă parțial. Textul a fost modificat
		La Lista de abrevieri, în vederea expunerii corecte și uniforme a denumirii și abrevierii Ministerului Economiei și Infrastructurii, cuvintele „Ministerului Economiei” se vor substitui cu cuvintele „Ministerului Economiei și Infrastructurii”, iar „ME” - cu „MEI”. Modificare relevantă și pentru conținutul proiectului Planului de acțiuni la Pilonul II, acțiunea 22 și Pilonul VII acțiunile 2, 4, 7 și 9. Subsecvent, este judicioasă corelarea denumirilor și celorlalte autorități publice centrale de specialitate la Lista ministerelor, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.189/2017 și Hotărârea Guvernului	Se acceptă. Textul este modificat conform propunerii

		nr.594/2017 cu privire la restructurarea administrației publice centrale de specialitate	
14.	Cancelaria de Stat	Fără obiecții și propuneri	
15.	Ministerul Apărării	Fără obiecții și propuneri	
16.	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	Fără obiecții și propuneri	
17.	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	Fără obiecții și propuneri	
18.	Curtea de Conturi	Fără obiecții și propuneri	
19.	Consiliul Superior al Magistraturii	Fără obiecții și propuneri	
20.	Curtea Supremă de Justiție	Fără obiecții și propuneri	
21.	Serviciul de Informații și Securitate	Fără obiecții și propuneri	
22.	Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat	Fără obiecții și propuneri	
23.	Agenția Proprietății Publice	Fără obiecții și propuneri	
24.	Agenția Achiziției Publice	Fără obiecții și propuneri	
25.	Casa Națională de Asigurări Sociale	Fără obiecții și propuneri	
26.	Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor	Fără obiecții și propuneri	
27.	Serviciul Fiscal de Stat	Fără obiecții și propuneri	

28.	Curtea Supremă de Justiție	Fără obiecții și propuneri	
29.	Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral	Fără obiecții și propuneri	
30.	Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor	Fără obiecții și propuneri	
31.	Biroul Național de Statistică	Fără obiecții și propuneri	
32.	Instituția publică Compania „Teleradio-Moldova”	Fără obiecții și propuneri	
33.	Agencia de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	Fără obiecții și propuneri	
34.	Agencia de Investiții	Fără obiecții și propuneri	
35.	Agencia Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	Fără obiecții și propuneri	
36.	Ministerul Justiției	Nu au parvenit careva obiecții sau propuneri	
37.	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale	Nu au parvenit careva obiecții sau propuneri	
38.	Agencia Națională pentru Sănătate Publică	Nu au parvenit careva obiecții sau propuneri	
39.	Compania Națională de Asigurări în Medicină	Nu au parvenit careva obiecții sau propuneri	